

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 87 (1974)

Artikel: Societad Retoromontscha : Institut dil Dicziunari Romontsch Grischun : rapport pigl onn 1973
Autor: Schorta, Andrea / Decurtins, Alexi
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-231201>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 22.08.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Societad Retoromontscha

Institut dil Dicziunari Romontsch Grischun

Rapport pigl onn 1973

1. Redacziun e publicaziun dil dicziunari

a) Redacziun

seria	artechels	paginas dactiloscret
167	falla — famnella	76
168	famo — faquint	52
169/170	far	84
171	fära — fasan	52
172	fasch — fat	52
173	fat(ta) — favera	58
174	favergiar — feivra	60
175	fel — ferchiar	42
176	ferdaglia — ferzog	60
177/178	en redacziun	
179	fierer — figüra	50
		<hr/>
		total 586

b) Publicaziun (entschatta dil sisavel volum)

fascichel	artechels	
74	fa.I — fallun	1—64
72	fallun — farina	65—128
73	farina — femna	129—192
		<hr/>
		total 192 paginas

Gia alla fin digl onn 1973 disponevan nus da manuscret per 3 artgas da stampa dil fascichel 75. Quella resvra lai sperar in bien andament dil ritmus da redacziun era pigl onn 1974. Quei tonpli che la Stamparia Winterthur sustegn nos sforzs. Era pigl onn 1973 ha la Stamparia Winterthur presentau a nus in plan da termins per la publicaziun dils fascichels 72—74. Ina tala coordinaziun sforza da vart e d'autra ad ina disciplina profiteivla per tutz.

2. Lavurs internas

Las lavurs vid ils excerpts per saver amplificar e cumpletar nies material ein vegnidas cuntuadas intensivamein. Pareglia davart quei punct sco era davart las lavurs gia entschattas d'alfabetisaziun e da deposiziun en las cartotecas il rapport detagliau pigl onn 1974.

3. Biblioteca

La stedia tgira dalla biblioteca (registraziun, cumpra, brat, donaziuns) pretendia bia lavur. Tochen la fin da 1972 fuwan cun in pèr excepziuns tut las pendenzas lugadas. Ei retracta oravontut da reggruppar tenor in niev sistem la litteratura romontscha moderna dalla seria Ra che crescha ad in crescher. La reit da cefras a disposiziun ei memia stretga per quei intent. Dasperas vegn ins a stuer patertgar ad ina ordinaziun adequata e nova per la part furlana che s'augmenta grazia allas generusas donaziuns dalla Società Filologica Friulana mintgonn considerablamein. Las scarsas finanzas han sfurzau nus da seconcentrar sigl acquist absolut necessari dallas revistas scientificas e d'in pèr autras impurtontas publicaziuns. Muort munconza da raps havein nus deplorablamein era stuiu desister da schar ligiar cudischs.

4. Donaziuns

Cun ina brev dils 6 da settember 1973 ha la Ligia Romontscha regalau a nus la cartoteca dil Vocabulari da Surmeir dad Ambros Sonder e Mena Grisch. Il material (registraziuns persunalas, excerpts dalla litteratura surmirana, cunzun dils organs Nos Sulom e Pagina da Surmeir) cumpleteasca en moda decisiva la cartoteca principala dil DRG e metta cheutras il surmiran en sia gesta valur. Nus engraziein persuenter buca mo alla Ligia Romontscha, mobein era als dus auturs.

5. Acquisiziun d'apparats

L'acquisiziun da novs apparats ei buc in art pigl art; ella vul biaronz facilitar la lavur. En vesta a quella finamira havein nus acquistau ils suandonts apparats:

- 1 Apparat da copiatura marca SCM
- 1 Maschina da tagliar pupi Solid
- 1 Maschina da gavunar Skre Block 17
- 1 Calculader Precisa.

Ils emprems treis apparats stattan en stretga relaziun in cun l'auter e prestan, cunzun per la copiatura da prezius manuscrets romontschs, per la multiplicaziun da protocols etc., excellents survetschs. Il calculader levgescha per dabia la lavur d'administraziun dalla cassiera e dalla secretaria.

6. Finanzas

a) Subvenziun supplementara per 1973/74

Ils 28 da mars 1973 ha l'«Uniun dils Vocabularis Naziunals» surdau al Departament digl Intern sia instanza concernent ina subvenziun supplementara pils onns da gestiun 1973 e 1974.

Il DRG documentescha en quella in basegn finanzial supplementar da frs. 200 000.— pils dus onns numnai.

La decisiun presidiala dil Cussegl Federal datescha dils 16 d'uost 1973 e comunichescha ch'il Departament digl Intern seigi promts da versar als Vocabularis Naziunals ina subvenziun supplementara unica da frs. 600 000.—. Da quels frs. 160 000.— pil Dicziunari Romontsch Grischun.

Grazia allas stentas dil president dalla SRR, sgr. corrector Gion Deplazes, eisi plinavon reussiu d'obtener dil Cantun ina contribuziun unica per gidar a cuvierer il deficit dils onns 1973 e 1974. Quellas decisiuns han sanau las finanzas dils Vocabularis. Auncallura ha ei giu num da tener bein casa en vesta alla carischia galopponta.

b) Niev modus da finanziaziun naven da 1975

Igl ei enconuschench ch'il Departament Federal digl Intern giavischach ch'ils Vocabularis Naziunals vegnien finanziai naven dil schaner 1975 dil Fond Naziunal per la Perscrutaziun Scientifica e buca pli sin via d'in conclus parlamentar mintga 10 onns. Sur da quei dat ei buca da discutar.

Secapescha vegn il Cussegl Federal a stuer decider davart ina contribuziun speciale al Fond Naziunal per las lavurs vid ils Vocabularis ed a medem temps a stuer circumscriver la collaborazion e quota dils cantuns.

En duas sesidas (1.11.73 a Bern; 5.12.73 a Turitg) cun ils responsabels dil Fond Naziunal per la damonda d'integrazion e finanziaziun dils Vocabularis Naziunals, ils signurs professers Olivier Reverdin e Stefan Sonderegger, ein se-cristallisadas las suandontas directivas:

- Il Fond Naziunal ei buca interessaus da midar u tuccar las structuras tradiunales e cumprovadas dils Vocabularis e da lur purtaders legals. Quellas restan sco ellas ein.
- El giavischach che las ovras procedien andantamein ed ei consequentamein promts da sustener finanzialmein tut quei che promova la lavour el rom das sias pusseivladads.
- Ils Vocabularis, v.d. lur purtaders, inoltreschan mintga 3 onns al Fond Naziunal lur instanza che fixescha la finamira scientifica ed ils basegns finanzials pil trienni vegnent. Sco termin per l'emprema instanza vala ils 31 da mars 1974 (acceptaus vegn era il termin dils 30 da zercladur 1974).
- Ils Vocabularis, resp. lur purtaders, s'obligheschan da far in rapport annual davart igl andament dalla retscherca scientifica pils organs dil Fond Naziunal ed in tal davart las finanzas per la Controlla Federala da Finanzas.
- Essend ch'ei setracta pil Fond Naziunal d'ina interpresa da liung cuoz, ein ins intenziunaus da fixar sentupadas annualas denter representants dil Fond Naziunal e las instituziuns dils Vocabularis. Ellas dueigien promover l'orientaziun vicendeivla e la collavur denter las differentas instanzas.

7. Fatgs personals

- Collega J.C. Arquint ch'ei sereratgs dalla redacziun ils 30 da zercladur 1972 ha denton aunc gidau a curreger a fin sur quei termin ora il manuscret dils Indices (volum 5).
- La buna, solida ed intensiva collavur da doctoressa Ricarda Liver, entrada en la redacziun igl 1. d'october 1972 cun mesa piazza, sefa valer cumpleinamein els fascichels 73 e suandonts.
- Nies assistent, Hans Stricker, ei ussa talmein da casa en las lavurs dil DRG (redacziun, biblioteca), ch'el levgescha per in bienton la carga dils redacturs.
- Il caporedactur, Andrea Schorta, ha dedicau era igl onn 1973 ualti exact 4/5 da siu temps da lavour al Dicziunari.
- Ils ligioms cun la Cumissiun Filologica ein s'enfirmi, dapi che siu president, signur professer H. Schmid, ha discuvretg la Val d'Alvra sco liug da vacanzas e 'studi.
La Cumissiun Filologica ei seradunada duas gadas a Cuera igl onn 1973, numnademain ils 10 da mars ed igl 1. da december.
- A Berna ei spartius ils 13 d'uost 1973 dr. Paul Scheiermeier, igl anteriu meriteivel president dalla Cumissiun Filologica.
Sia muntada per nossa ovra dil Dicziunari sco era per la Romontschia insumma vegn nudada en questas Annalas autorora.
- La fin da mars 1973 ha signur Otto Vital dau sia demissiun sco cassier dalla

SRR per raschuns da sanadad. El ha menau duront 18 onns nossa cassa cun distincziun. Signur Vital ha gronds merets ch'igl ei adina puspei reussiu da tener la ballontscha partenen las finanzas; era ha el adina giu gronda capientscha pils basegns dalla redacziun. En quest liug seigi engraziau a signur Otto Vital cordialmein per sia premura e per sias stentas.

La redacziun beneventa a medem temps sia successura, dunna Angelina Valaulta-Soliva, che ei semessa cun slontsch alla laver e che survesa gia ussa ils problems da finanzas ed administraziun en moda admirabla.

8. Referats, publicaziuns, lecziuns

a) Referats

A. Decurtins:

- 22 da fevrer 1973 a Cuera el ravugl dalla Societad Retoromontscha «Placi a Spescha ed il romontsch».
- 3 d'october 1973 a Cuera. Centre suisse pour le perfectionnement professionnel des professeurs de l'enseignement secondaire/Association suisse des romanistes. Cours de perfectionnement dans les Grisons. «Eigenart und Probleme des Rätoromanischen».
- Friburg, Lecziuns regularas.

b) Publicaziuns

A. Decurtins:

- «Paul Scheuermeier (1888—1973)» en Gasetta Romontscha 28.8.73.
- «Nies lungatg matern» en «La veta da mintgadi». Texts da lectura per las scolas romontschas sursilvanas. Emprem cudisch: Cuera 1973, 70 ss.
- «Brustgas romontschas» en Ischi semestril, annada 58, nr. 1, 1973, 15 ss.
- «Regionalplanung und Rätoromanisch» en Informationsblatt der Bündner Vereinigung für Raumplanung, Oktober 1973, 17.
- Davart ils sforzs fatgs per la realisaziun d'in Institut per scrutaziuns reticas vegnin nus a relatar el proxim rapport.

Institut dil
Dicziunari Romontsch Grischun

Andrea Schorta

Alexi Decurtins